

Gro Harlem Brundtland

1. Finansministerens redegjørelse for den økonomiske situasjonen illustrerer klart at vi fortsatt står foran store og vanskelige oppgaver på mange felter i den økonomiske politikken. Vi er fortsatt inne i en økonomisk krise. Vi har brukt langt mer enn det vi produserer og kjøpt langt mer fra utlandet enn det vi greier å selge til utlandet. Vi har som nasjon levd på forskudd og skjøvet regningen foran oss. Det kan vi ikke fortsette med i lengden. Det var disse dystre realiteter som lå til grunn for det budsjett som nå er behandlet, og vi kommer ikke utenom at også inntektsoppgjøret må tilpasses disse realitetene.

Økningene i oljeprisene de siste ukene er et lyspunkt, men de løser dessverre ikke de grunnleggende problemene. Selv med en oljepris på 18 dollar fatet, vil vi i år regnet pr. husholdning få omkring 20.000 kroner mindre i inntekt fra oljen enn det vi fikk for 2 år siden.

2. Vi har alle et ansvar for å være med å ta det felles løft som situasjonen krever. Det gjelder både Regjeringen og dere som sitter her, og det gjelder andre organisasjoner, bedrifter og partier. Det er ingen vei utenom at vi må skape mer og forbruke mindre.

Det er nødvendig at alle er med på det skippertak som nå må tas. Underskuddet i utenriksøkonomien gjør det helt nødvendig at vi får til større vekst i vårt konkurranseutsatte næringsliv - de bedriftene som produserer for eksport og de som produserer for hjemmemarkedet i konkurranse med import. Skal vi makte dette, må det gjøres en ekstrainsats på mange felt. Det dreier seg om bedre produktivitetsvekst og bedre utnyttelse av kapitalutstyret og arbeidskraften på alle nivåer i bedriftene, og det dreier seg om

større innsats for fornyelse og tilpasning til nye markedssituasjoner, og det gjelder forskning og utvikling. Men vi kommer heller ikke bort fra det faktum at vårt konkurranseutsatte næringsliv er avhengig av å hevde seg i konkurransen med bedrifter fra land som har en langt lavere kostnadsvekst enn vi. Det er også en situasjon som ikke kan vare, dersom vi skal gjenopprette balanse i norsk økonomi og sikre sysselsettingen også i framtida.

Jeg vil også understreke at kravet til bedre produktivitet, fornyelse og lave kostnader ikke bare gjelder for det konkurranseutsatte næringsliv. Det er faktisk like viktig for landets samlede konkurranseevne at vi både i vårt skjermede næringsliv og i den offentlige forvaltning kan få utført oppgavene mer effektivt og til mindre kostnader.

3. Jeg nevnte at vi har et felles ansvar for å finne samlende løsninger på de oppgaver vi står foran. Vi så under budsjettbehandlingen i høst at det hadde klare skadevirkninger da det trakk ut før vi fikk noen avklaring om budsjettsituasjonen, slik at det ble skapt tvil om en var i stand til å bli enige om de beslutninger som var nødvendige. Jeg tror dette er en erfaring vi også må ha i tankene når vi nå går inn i arbeidet med inntektsoppgjøret for 1987.

Men til tross for den tiden det tok, viste det seg altså at vårt politiske system klarte å finne fram til rimelige løsninger i en vanskelig budsjettsituasjon.

4. Som finansministeren sa, er situasjonen i utenriksøkonomien vårt mest fundamentale økonomiske problem. Norge har heldigvis fortsatt en lav utenlandsgjeld, og problemet skulle derfor tilsynelatende ikke være akutt. Men slik er det dessverre ikke. Det er et akutt problem å bringe norsk økonomi inn på en kurs som peker ut av krisen. Vi ser faktisk at valutamarkedet allerede reagerer på de betalingsproblemer vi kan komme i om noen år, dersom vi ikke tar de nødvendige tak nå.

Dette er realiteter som vi også må være klar over under inntektsoppgjøret. Skal det være et bidrag til å løse våre

problemer, må det gi grunnlag for en avdemping av det private forbruket og for mindre vekst i priser og kostnader, slik at våre konkurranseutsatte næringer får grunnlag for å ekspandere.

I det notatet som finansministeren har delt ut og redegjort for, framgår det at den lønns- og inntektsutvikling som allerede har funnet sted, vil føre til at vi fra 1986-1987 vil få større pris- og inntektsvekst i Norge enn hos våre handelspartnere - allerede før vi snakker om nye tillegg utover i 1987. Vi vil komme tilbake til en nærmere diskusjon av disse spørsmålene på senere møter i kontaktutvalget, men det er ingen grunn til å legge skjul på allerede nå at det etter Regjeringens syn ikke er rom for store tillegg i 1986, hverken lokalt eller sentralt.

5. Regjeringen har innkalt kontaktutvalget allerede nå i begynnelsen av januar for å komme tidlig i gang med drøftingene om inntektsoppgjøret i år. Hensikten har i første rekke vært å få gitt en orientering til partene om hvordan Regjeringen ser på den økonomiske situasjonen etter høstens budsjettbehandling. Vi vil på senere møter komme mer konkret inn på detaljene når det gjelder inntektsoppgjøret og det inntektspolitiske opplegget. Jeg håper imidlertid å få en foreløpig reaksjon fra partene når det gjelder situasjonsbeskrivelsen, og de hovedproblemer vi står overfor i forbindelse med inntektsoppgjøret allerede på dette møtet.

I innkallingen til møtet var det nevnt at vi ville ta sikte på et nytt møte senere i januar. Vi vil nå se nærmere på tidspunktet for dette møtet, bl.a. i forbindelse med den drøftingen Regjeringen skal ha av budsjettopplegget for 1988 på Randsvangen. I alle fall legger vi opp til et nytt møte i kontaktutvalget omkring månedsskiftet januar/februar.